

**Varde
Kommune**

**Varde Sportsfiskerforening
Vandplejeudvalget
v/ Jeppe Beck Danielsen
Hjertingvej 30
6700 Esbjerg**

Teknik og Miljø
Bytoften 2, 6800 Varde

79947421

29. februar 2024

Flemming Sørensen
Direkte tlf.: 79947421

Sagsnr.: GEO-2022-84896

Afgørelse om genslyngning af Hornelund Bæks nedre løb

Varde Sportsfiskerforening har i foråret 2023 i samarbejde med fire lodsejere søgt om tilladelse til vandløbsrestaurering på en strækning af Hornelund Bæk (Projektbeskrivelse vedlagt som bilag 1). Projektet har været i høring og offentliggjort på Varde Kommunes hjemmeside i perioderne 03-02-2022 til 31-03-2023 og 13-12-2022 til 07-02-2023. Varde Kommune har modtaget bemærkninger til projektet, som er vedlagt i bilag 2.

De modtagne bemærkninger har ikke medført ændringer i den fremlagte projektbeskrivelse fra december 2022.

Varde Kommunes afgørelse

Varde Kommune giver tilladelse efter vandløbsloven, samt dispensation efter naturbeskyttelsesloven til at gennemføre projektet.

Tilladelse gives på følgende vilkår, at:

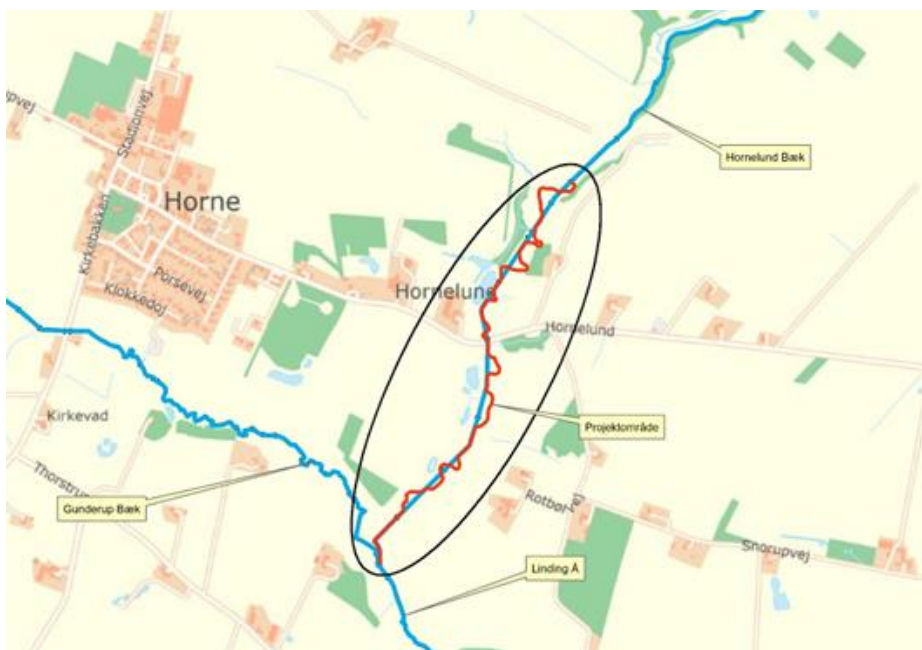
1. Projektet gennemføres i henhold til det udarbejdede projektmateriale fra 12. december 2022.
2. Anlægsarbejdet udføres i perioden **1. oktober til 1. maj** af hensyn til mulig forekomst af habitatarterne Birkemus, Markfirben og Odder.
3. ArkVest skal kontaktes senest 2 uger før opstart af gravearbejder.
4. Opfyld af gamle vandløbsstrækninger, skal ske med jord fra udgravning af det ny vandløbstrace.
5. Overskudsjord fra projektet må ikke aflægges i §3 beskyttet natur eller indenfor åbeskyttelseslinien.
6. Udlagt gydegrus må ikke være rundslebet havgrus.
7. Under anlægsarbejdet skal der benyttes køreplader på §3 beskyttede områder. Stedvis afvigelse herfra kan kun ske efter aftale med tilsynet fra Varde Kommune.
8. Projektejer skal orientere ArkVest (Arkæologi Vestjylland) om opstart forud for anlægsarbejdets begyndelse.
9. Varde Sportsfiskerforening meddeler Varde Kommune, når anlægsarbejdet påbegyndes og afsluttes.
10. Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato for tilladelsen.

Postadresse:
Varde Kommune
Bytoften 2, 6800 Varde

11. Anlægsarbejdet må ikke påbegyndes før Varde Kommunes Naturcenter i felten har afsat/markeret værdifulde naturarealer i anlægsområdet, som skal friholdes fra færdsel med maskiner, oplagring mv.
12. Ved evt. flytning/forlængelse af tilløb og drænudløb til det genslyngede vandløb skal dette ske ved forlængelse i lukkede rør i det nuværende vandløbstracé.
13. Der må ikke foretages nogen form for terrænændring indenfor åbeskyttelseslinjen, bortset fra de tiltag, der er beskrevet i projektbeskrivelsen.

Lokalitet og vandløbets status

Hornelund Bæk ligger øst for Horne By og danner efter sammenløb med Gunderup Bæk det større vandløb Linding Å. Hornelund Bæk afvander et samlet oplandsareal på ca. 23 km². Hele vandløbet er tidligere reguleret ved uddybning og udretning. Projektstrækningen er vist på kortet herunder.

Hornelund Bæk er offentligt vandløb og omfattes af vandløbsregulativet for kommunevandløb 62, Hornelund/Lervad/Malle-Bounum Bæk. Vandløbet er omfattet af statens Vandområdeplan 2021-2027 og er målsat med krav om god økologisk tilstand. Nuværende tilstand på vandløbet er dårlig økologisk tilstand. Ingen kvalitetselementer som indgår i vurderingen af den økologiske tilstand jf. vandområdeplanen 2021-2027, har opnået god økologisk tilstand.

Formålet med og redegørelse for de planlagte foranstaltninger

Genslyngningen har til formål, at forbedre de fysiske forhold i vandløbet, således, at de fysiske rammer opnåelse af god økologisk tilstand for fisk, smådyr og planter, er til stede i vandløbet. Projektet forventes især at forbedre gyde- og opvækstforholdene for fiskearterne ørred, laks, stalling og bæklampret.

Projektet består af følgende anlægsaktiviteter:

1. Genslyngning af nedre Hornelund Bæk (ca. 1400 meter)
2. Udlægning af 9 gydebanks inkl. skjulesten til laksefisk.
3. Flytte udløbet af 2-4 drænudløb og et grøfttilløb.

Vandløbet genslynges i ådalen under hensyntagen til ådalsvegetationen og fastholdelse af vandløbets afvandingssevne. Genslyngningen giver en ny samlet vandløbstrækning på 1869 meter. De ca. 670 meter af det oprindelige vandløbsprofil, som ikke længere skal være vandførende fyldes op med jord til omgivende terrænhøjde. Det resterende jordoverskud fra udgravningen af det ny forløb køres ud af ådalen og de §3 beskyttede arealer.

Der anlægges på strækningen 9 gydebanker og der udlægges skjulesten på og omkring disse.

Konfliktsøgning

Konfliktsøgning er udført på projektstrækningen med 50 meter buffer. Der er fundet konflikter i forhold til nedenstående.

Fredskov

Der er forekomst af fredskov på kanten af ådalen langs projektstrækningen. Genslyngningen foregår nede i ådalen og påvirke ikke den forekomne fredskov.

Naturbeskyttelsesloven

Projektområdet og vandløbet er overvejende omfattet af beskyttelse i henhold til Naturbeskyttelsesloven §3 og der er tale om beskyttet eng, mose, sø og vandløb. Oversigtskort med beskyttet natur findes i vedlagte projektmateriale, Bilag 4 – Beskyttet natur, sø, eng og mose.

Din Forsyning

Projektstrækningen krydses af en vandledning \varnothing 110 mm i projekteret station 870 m nedstrøms Hornelund Bro. Bunden af det nye vandløbsprofil konflikter ikke med ledningens koteoplysning.

Gasdistributionsnet Evida

Der ligger en krydsende gasledning langs sydsiden af Hornelund vejen. Gasledningen konflikter ikke med projektet, da der ikke graves nyt vandløbsprofil i umiddelbar nærhed af gasledningen.

Åbeskyttelseslinjer

Projektet ligger indenfor åbeskyttelseslinie. Der skal ikke gives dispensation fra åbeskyttelseslinjer, når der gives tilladelse efter vandløbsloven.

VVM screening

Der er foretaget VVM-screening af projektet. Varde Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at udarbejde en VVM-redegørelse. Afgørelsen om ikke VVM-pligt er offentliggjort på kommunens hjemmeside den 23. oktober 2023

Vurdering af de afvandingsmæssige konsekvenser

Varde Kommune vurderer, at projektet ikke vil have negativ betydning for vandløbets afvandingssevne.

På den øvre projektgrænse (st. 1869 m) er der ved en årsmiddel afstrømning beregnet en lavere vandspejlshøjde på 10 cm i forhold til de nuværende opmålte forhold. Dette er opnået ved, at der projekteres med en øget bundbredde og et fladere brinkanlæg på de genslyngede strækninger. Fra station 1600 m og nedstrøms til station 340 meter er der beregnet et forhøjet vandspejl på mellem 5 til 16 cm. På den nederste del af strækningen vil vandspejlsforholdene være stort set uændret, da vandspejlshøjden er styret af forholdene i Linding Å. De afvandingsmæssige konsekvenser er yderligere beskrevet i projektbeskrivelsen (bilag 1).

Vurdering af de miljømæssige konsekvenser

Genslyngningen og udlægning af gydegrus og skjulesten vil skabe en mere varieret fysisk tilstand i vandløbet. De planlagte grusstrøg og skjulesten vil bidrage til gode iltforhold i vandløbet og øge antallet af egnede gydepladser og opvækstområder for laksefisk og bæklampret. Det forventes at den nuværende fiskebestand vil øges og på sigt bliver selvreproducerende.

Vurdering af de terrestriske naturforhold

Den berørte strækning af Hornelund Bæk ligger i en markeret ådal, som på store dele af strækningen udgøres af § 3-beskyttede naturtyper på begge sider af vandløbet. Derfor kan projektet ikke gennemføres uden at påvirke naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

De beskyttede arealer er besigtiget systematisk for Varde Kommune i 2011. I tabellen nedenfor er indsat link til registreringsdata.

DATO	NATURTYPE	NATURTILST	SARLINK
2/9 2011	natureng	0,45	https://naturereport.miljoeportal.dk/634343
5/9 2011	surt overdrev	0,79	https://naturereport.miljoeportal.dk/634351
25/8 2011	Overdrev	0,34	https://naturereport.miljoeportal.dk/641236
25/8 2011	kultureng/natureng	0,70	https://naturereport.miljoeportal.dk/644896
2/9 2011	natureng	0,63	https://naturereport.miljoeportal.dk/714134

Naturarealerne veksler mellem værdifulde moselignende partier og mere kulturpåvirkede engarealer. Langs kanten af ådalen findes flere tørre overdrevsskrænter. Nord for Hornelund især de nordvestlige engarealer temmelig kulturpåvirkede og domineret af bl.a. mose-bunke og lyse-siv, men der findes især i den sydlige og sydøstlige delområder med mosekarakter og værdifuld vegetation med bl.a. øret pil, kragefod, eng-viol trævlekrone og næb-star.

Syd for Hornelund er engene i ådalen overvejende kulturprægede og domineret af kulturgræsser, men flere steder på arealet findes meget værdifulde partier med karakteristisk fattigkærs og rigkærsværdifuld mosevegetation. Nær vejen (Hornelund) er bl.a. registreret næb-star, eng-viol, hirse-star, kær-dueurt, trævlekrone, kattesæk og hjertegræs.

Med henblik på at undgå en u hensigtsmæssig påvirkning af ådalens værdifulde naturarealer blev det planlagte vandløbstracé gennemgået i felten den 18. juli 2022. På de delstrækninger, hvor det blev vurderet, at der var en risiko for, at vandløbsrestaureringen kunne skade naturarealerne, blev tracéet flyttet til mere kulturpåvirkede arealer.

Ved placeringen af det endelige trace og fastlæggelsen af det projekterede vandspejl i vandløbet er der foretaget en vurdering, så det sikres, at der hverken sker en uønsket afvanding af værdifulde moser eller en uønsket hyppig oversvømmelse med næringsrigt vandløbsvand som følge af den delvist projekterede vandstandshævning.

Med henblik på at sikre de værdifulde arealer i området er der stillet vilkår om, at anlægsarbejdet ikke må påbegyndes før Varde Kommunes Naturcenter i felten har markeret/afsat værdifulde naturarealer, som skal friholdes fra færdsel mv. i forbindelse med projektet.

Det fremgår af projektbeskrivelsen, at 4-6 nuværende drænuvløb skal sikres udløb til det genslyngede vandløb. Der er stillet vilkår om, at ved flytning/forlængelse af tilløb og drænuvløb til det genslyngede vandløb skal dette ske ved forlængelse i lukkede rør i det nuværende vandløbstracé.

Efter naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke foretages ændringer i tilstanden af bl.a. vandløb, enge, moser og overdrev, og det fremgår af bemærkningerne til loven, at reglerne er udtryk for en samfundsmæssig interesse i, at de beskyttede naturtyper opretholdes. Kommunen kan kun i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelsen.

Hele projektområdet er omfattet af Grønt Danmarkskort i den gældende kommuneplan. Størstedelen af arealerne udgøres af "Eksisterende værdifuld natur og eksisterende økologiske forbindelser". Derudover er området udpeget som dallandskab i planen. Jævnfør kommuneplanen er langt de fleste naturarealer langs vandløbet højt målsat (A).

Formålet med projektet er at forbedre naturtilstanden i vandløbet. Med de stillede vilkår vurderes det, at projektet kan gennemføres uden negativ påvirkning af den eksisterende værdifulde og naturlige vegetation i området, hverken direkte ved anlægsarbejdet eller indirekte ved ændret afvandning af naturarealerne i ådalen. På længere sigt vurderes en genslyngning af vandløbet at kunne øge naturværdierne i vandløbet og på de terrestriske arealer i området. Projektet vurderes ikke at være i strid med kommuneplanen.

Vurdering af konsekvenser i forhold til Natura 2000 og særlige arter

Projektområdet ligger ikke i et Natura 2000 område. Hornelund Bæk afvander dog til nærmeste habitatområde nr. 77 "Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde" som ligger 4,6 km sydøst for projektområdet. Følgende arter er på udpegningsgrundlaget: Flodperlemusling, Grøn kølleguldsmed, Havlampret, Flodlampret, Bæklampret, Laks, Snæbel og Odder.

Arterne Odder, Laks og Bæklampret er forekommende i projektområdet. Projektet vil forbedre fiskearternes reproduktions- og opvækstområde og odderens fødegrundlag vil forbedres deraf.

På habitatdirektivets bilag IV findes i relation til projektet arterne Birkemus, Odder, Grøn Kølleguldsmed, fiskearten Snæbel, Markfirben og flere flagermusarter.

Birkemus er kendt fra Linding Ådal som er beliggende lige nedstrøms projektområdet. Der er ikke kendskab til forekomst af Birkemus langs Hornelund Bæk eller i det konkrete projektområde, men det er sandsynligt, at den kan findes i projektområdet. Projektet vurderes ikke at forringe forholdene for Birkemus, da projektet ikke medfører barrierer for dens migrering eller ødelægger nuværende egnede levehabitater. Om sommeren benytter den fugtige områder i ådalen og overvintrer på ådalens skrænter. Det vurderes, at ådalens fugtighedsforhold bevares i projektområdet jf. vandspejlberegningen. Der er stillet vilkår om at anlægsarbejdet i ådalen udføres i perioden, hvor birkemusen overvintrer udenfor ådalsbunden.

Odder er vidt udbredt i Varde Å systemet og kendt fra området. Der ses jævnligt odderlorte langs vandløbenes brinker i hele Linding Å systemet. Odderen er aktiv året rundt. Under de indledende opmålingsarbejder og besigtigelser i 2021/2022 er der ikke set indgange til odderbo på projektstrækningen. Det vurderes, at anlægsarbejdet ikke vil være til fare for bestanden.

Grøn Kølleguldsmed er registreret i hovedløbet af Varde Å, men der foreligger ingen observationer fra Hornelund Bæk eller Linding Å. Der foreligger flere års faunaundersøgelser som grundlag. Arten foretrækker større vandløb og projektet påvirker derfor ikke artens levested.

Snæbel er forekommende i Varde Å systemet, men gyder i de større dele af vandløbet med vandløbsbredder fra 5-6 meters bundbredde og større. Den er ikke kendt fra Hornelund Bæk. Projektet påvirker ikke artens levested.

Markfirben er i 2021 registreret ca. 2,7 km vest for projektområdet. Der er ikke kendskab til forekomst af arten i projektområde, men det er ikke usandsynligt, at den kan findes i

projektområdet. Arten træffes på tørre og solesponerede områder, såsom skrænter og overdrev, skovbryn, klitter og heder. Ind- og udkørsel af materialer og maskiner til anlægsarbejdet vil ikke blive tilladt på skrænter og overdrev. Der er stillet vilkår om at anlægsarbejdet udføres i perioden, hvor Markfirbenet overvintrer og er mindst aktiv.

Flagermus forventes at forekomme i området. Projektet påvirker ikke overnatningstræer og forringer ikke de nuværende fourageringsområder i ådalen.

Øvrige arter fra habitatdirektivets bilag IV er ikke forekommende i området.

Tidsplan og økonomi

Projektet forventes gennemføres i efteråret 2024. Projektet er finansieret fra den Danske Naturfond, Varde Kommune, Horne Sogneråd og Varde Sportsfiskerforening.

Der er et forventet anlægsbudget på 902.000 kr.

Baggrund for afgørelsen

Afgørelsen er truffet på baggrund af ansøgning fra Varde Sportsfiskerforening, som Varde Kommune har modtaget d. 20-10-2022.

Afgørelse om genslyngning af vandløbet er meddelt efter vandløbslovens § 17ⁱ, efter bekendtgørelse om vandløbsregulering- og restaurering m. v.ⁱⁱ og efter §65, stk. 3ⁱⁱⁱ, jævnfør §3 i lov om naturbeskyttelse, jævnfør Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 af lov om naturbeskyttelse.

Klagevejledning

Se bilag 3.

Afgørelsens gyldighed

Hvis der ikke bliver klaget, må afgørelsen udnyttes, når klagefristen er udløbet.

Hvis eventuelle klageparter klager over afgørelsen, skal Natur- og Miljøklagenævnet afgøre sagen endeligt. Du må i så fald ikke udnytte den, før Natur- og Miljøklagenævnet afgør sagen.

Du får omgående besked, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Afgørelsen/dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato for tilladelsen.

Hvis du har spørgsmål til denne afgørelse, er du velkommen til at kontakte mig.

Bilag

1. Projektbeskrivelse
2. Høringssvar
3. Klagevejledning

Der er sendt kopi af dette brev til:

Berørte lodsejere

Danmarks Naturfredningsforening Varde Afdeling (dnvarde-sager@dn.dk).

Miljøstyrelsen (mst@mst.dk).

Naturstyrelsen Blåvandshuk, Ålholtvej 1, 6840 Oksbøl (blh@nst.dk).

Dansk Ornitologisk Forening, Varde (varde@dof.dk).

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. (natur@dof.dk).

Dansk Botanisk Forening (dbf.oestjylland@gmail.com).

ARKVEST – Arkæologi Vestjylland, Lundvej 4, 6800 Varde (post@arkvest.dk).

Landboretligt Udvalg, (jca@tellus.dk).

Landboretligt Udvalg, Nordre Boulevard 95, 6800 Varde (lkm@lrs.dk).

Sagro (sbp@sagro.dk).

Friluftsrådet (varde@friluftsradet.dk) (lokalraad@friluftsradet.dk).

Danmarks Sportsfiskerforbund (post@sportsfiskerforbundet.dk), (lbt@sportsfiskerforbundet.dk) (vadehavet@sportsfiskerforbundet.dk).

Med venlig hilsen

Flemming Sørensen

Miljømedarbejder

E flso@varde.dk

ⁱ **1217 af 25. november 2019. Lovbekendtgørelse om vandløb (Vandløbsloven)**

§ 17. Vandløb må kun reguleres efter vandløbsmyndighedens bestemmelse.

ⁱⁱ **Bekendtgørelse om vandløbsregulering og – restaurering m.v. nr. 834 af 27. juni 2016.**

§ 3. Vandløb må kun reguleres efter vandløbsmyndighedens bestemmelse.

ⁱⁱⁱ **Nr. 934 af 27. juni 2017 lovbekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse**

§ 3 Der må ikke foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m² eller af vandløb eller dele af vandløb, der af miljø- og fødevarerministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen er udpeget som beskyttede.

